

Börtönújság

2009. július
megjelenik
kéthavonta

CXII. (112.) évfolyam

Alapítva: 1898

Tisztelt Olvasók!

Megújult Börtönújságot tartanak kezükben. A nagy múltú lap életében az egyik legjelentősebb, örövendéses változás, hogy mostantól színesben jelenik meg. Szerkesztőségünk emellett arra is törekszik, hogy az újság értékeinek megtartása mellett a tartalom is színesebb, érdekesebb legyen. A börtönökben zajló élet bemutatása mellett szeretnénk segítséget nyújtani az Önök speciális, a benti és a kinti élettel kapcsolatos problémáinak megoldásához, és nem utolsósorban a hasznos és szórakoztató időöltéshez.

A Börtönújság a jövőben kéthavonta jelenik majd meg, ennek ellenére reméljük, hogy magazinunk megújult formájával és tartalmával kárpótolni tudjuk Önöket.

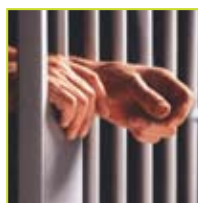
Várjuk írásait, kérdéseiket, ötleteiket a lap szerkesztéséhez!
Kellemes időöltést kívánunk!

Havas Henrik
a Csillagban

– interjú

2

**Jogi
kérdéss-
felelek**

8

**Megbántuk,
jóvátennénk**

9

Bármilyen áron...
- börtönsorsok

11

Ibolya Tökölön 6-7

Füledt, júniusi napon tartunk Csepel-szigetre, a tököli Fiatalokorúak Büntetés-végrehajtási Intézetébe. Forró szél csap az utazó arcába, enyhülés csak árnyékban, fák alatt vagy épület hűvösében; a táj, a szikkadt, száraz föld körben mindenhol esőre vágyik. Régóta várt előadásra vagyunk hivatalosak.

Lúdas Matyi Fóton járt

A tököli Fiatalokorúk Büntetés-végrehajtási Intézetében fogvatartott elítéltek gyűjtést szerveztek a Gyermekrák Alapítvány által támogatott rákos betegek megsegítésére.

Az összegyűlt 117.500 Ft-ot március 12-én adták át *Balogh Istvánnak*, az alapítvány elnökének és a beteg fiataloknak.

Az átadási ünnepségre a fogvatartottak *Fazekas Mihály Lúdas Matyi* című művét állították börtönszínpadra *Guti Irén* nevelő segítségével, a díszleteket is maguk tervezték és készítették.

Az előadás színvonalára és a nagy sikerre tekintettel a bv. intézet vezetése úgy döntött, hogy kiviszik az intézet falai közül a színdarabot, külsős helyszínen is lehetőséget adnak a fogvatartottaknak, hogy előadják a zenés dramatizált mesét.

Így esett a választás a Károlyi István Gyermekközpont-ra, azaz a fóti Gyermekvárosra.

A gyerekek nagyon várták a fogvatartottak fellépését, eleinte megszeppenne, később a darabbal együtt élve izgulták végig a történetet. Az előadás végén az alkalmi színészek hatalmas tapsot kaptak.

A gyors átöltözés után kötetlenül beszélgethettek a szereplők és a nézők. A beszélgetés eleinte nehezen indult, de tapasztalva a fogvatartottak őszinteségét, a gyerekek is hamar megnyíltak – igaz, inkább kérdések formájában.

A fogvatartottak intelmei a gyerekhez:

„Nézzetek ránk, itt ülünk, fiatalok és rabok vagyunk. Be vagyunk zárva egy börtönbe. Ez azért van, mert bűnt követtünk el. A bűnnek a kudarc, a legnagyobb fájdalom az ára. A kísértés mindenkinél ott van, azonban mérlegetek, mert börtönben lenni nagyon-nagyon rossz dolog lelkileg és fizikailag is.”

„A kábítószerrel ne próbáljátok ki, a drog ártalmas, csak rossz van benne. A pillanatnyi érzés jó, utána csak a rossz következik.”

Havas Henrik a Csillagban oktat

Néhány hét múlva az az életfogytiglani szabadságvesztésre ítélt fogvatartott faggathatja Havas Henriket egy talkshow keretében, aki a legjobbnak bizonyul a szegedi Csillag újságíró-tanfolyamán. A szakkör tanárát, Havas Henriket kérdeztük.

Börtönújság: – Miért indított újságíró-tanfolyamot elítélteknek?

Havas Henrik: – Két évvel ezelőtt jelent meg a *Bűn és bűnhődés* című könyvem, amelynek készítése közben megkedveltem a börtönök világát. Akkoriban sokat találkoztam az országos parancsnokkal, akivel beszélgettünk arról, hogy a büntetés-végrehajtási intézetben milyen szakörök és képzések vannak. Ennek kapcsán vetette fel egyszer, hogy indítsunk az elítélteknek egy újságíró-tanfolyamot, ami most valósulhatott meg.

BÚ.: – Mit ért az alatt, hogy megkedvelte a rácsok mögötti hangulatot?

H. H.: – Furcsa és van egy mítosza. Ez is egy olyan extrém hely, mint a bányák vagy a táncos lányok öltözője, ahová újságíróként – amire az átlagembereknek nincs lehetősége –, volt szerencsém bejutni. A Csillag szintén egy saját világot jelent. Az életfogytos, vagy nagy ítéletes fogvatartottak különleges helyzetben vannak, hiszen egy részük, úgymond csak „lábbal kifelé” jöhet ki onnan. Az állapotuk totálisan reménytelen, és ha nem gondoskodnának róluk, ha nem törődnének velük, akkor állattá válnának. A börtön személyzete pedig nem csak kommunikál velük, hanem mindent megtesz azért, hogy az életfogytiglanra ítélt emberek emberi mivoltukat megőrizzék.

BÚ.: – Hol tart jelenleg a képzés?

H. H.: – Már négy órám volt velük, és épp az interjú műfajt vesszük át. A foglalkozásokon 11-12 ember vesz részt, és azt kell mondjam, hogy nagyon érdeklődők. Eleinte zavarban voltak, mára lazábbak lettek. Fegyelmезettek is, de hozzá kellett szoktatnom őket ahhoz, hogy ne egyszerre beszéljenek. Azt viszont nekem kellett megtanulnom, hogy a megfelelő mértékű kritikával és dicsérettel illessem őket, ugyanis egyiket sem szabad túlzásba vinni.

BÚ.: – Mik a tapasztalatai?

H. H.: – Érdekes volt átélnem azt, hogy egy többszörös – úgynevezett hurkolós emberöléseket elkövető – gyilkos, aki az életet nem tiszteli, így annak elvétele sem jelent neki semmit, miként tud érezni egy kis állat iránt. A férfi ugyanis elkezdett tengeri malacokat tenyészteni, s amikor az egyik világra jött kis malac élettelennek tűnt, addig masszírozta, amíg vissza nem hozta az életbe. Összességében elmondhatom, hogy az újságíró-tanfolyamon részt vevők élvezettel foglalkoznak a szakma alapjainak az elsajátításával. Emellett fogékonyabbá is váltak, és már megtanultak egy-két dolgot, például a szabályokat, a fogalmakat, és azt, hogy milyen szemmel nézzék a híradókat.

BÚ.: – Elképzelhető-e, hogy az elítéltek a tanfolyam végén dolgozzanak is valamit?

H. H.: – Nem, ez nem áll majd módjukban, de nem is ez a fontos, hanem az, hogy ez a tanfolyam számukra terápiát jelent, hiszen így elfoglalhatják magukat a börtönben. Rendszeresen kapnak olvasnivalót is, és adtam nekik az előző könyvből is. A legjobb diák pedig egy nyári talkshow-n kérdez majd engem. Addig is az írásaik, amelyekből külön kötetet állítok majd össze, az internetes oldalamon, a havashenrik.hu-n olvashatók.

Csikász Brigitta

Fertőzésveszély a börtönökben

A néhány nappal ezelőtt végzett vizsgálatok eredménye azt mutatja, hogy jelenleg 13 HIV-fertőzött személy van a magyarországi elítéltek között – ismertette az adatot Szlávik János, a Szent László Kórház Tüdőgyógyászati Ambulanciájának osztályvezető főorvosa.

Mintegy másfél évvel ezelőtt, az európai unió jogharmonizáció következtében hazánkban is megszűntettek bizonyos szűréseket, így a büntetés-végrehajtási intézetekben és a Magyarországra jött menekülteknél elvégzett HIV-vizsgálatokat is. „Míg egy évtizede a börtönben élők között 3-4 fertőzöttet regisztráltunk, nemrég 13 HIV-beteget találtunk” – közölte Szlávik János. Megjegyezte, a fertőzöttek száma nem csak bent, hanem a társadalomban is emelkedik – az ismert adatok háromszorosa, négyszerese lehet. Jelenleg hazánkban összesen mintegy 2800 főről beszélhetünk, de más országokhoz képest ez a szám még nem jelentős. Fontos az is – tette hozzá –, hogy a börtön falain belül regisztrált betegek között nincsenek olyanok, akik az intravénás drogok használata során kapták volna el a HIV-vírust.

HIV a börtönökben

Szlávik János szerint, amíg a HIV-fertőzöttek ilyen kevesen vannak, addig előnyösebb, ha egy helyen kezelik őket, igaz, ezt egyes szervezetek, mint a Társaság a Szabadság-

jogokért (TASZ) képviselői szóvá szokták tenni, hangot adva annak, hogy az elkülönítés helyett jobb megoldás lenne, ha a többiekkel együtt élnének. „Hangsúlyozom, hogy a tököli Fiatakorúak Büntetés-végrehajtási Intézetében, egy körleten való elhelyezésük éppen a betegek érdekeit szolgálja, hiszen, amint kiderül, hogy fertőzöttek, társaik megalázzák és kirekesztik őket.” A főorvos megjegyezte: a rendszeres orvosi ellenőrzés révén a börtönben lévő HIV-fertőzöttek Magyarország legjobban kezelt betegeinek számítanak, hiszen a gyógyszeres folyamatosan szedik, ami a HIV-pozitív betegek gyógyításának alapvető feltétele.

Fontos a tudatosság

Az osztályvezető főorvos beszámolt arról is, hogy jelenleg nem tudnak arról, hogy egy HIV-beteg a rácsok mögé bekerülve másokat is megfertőzött volna, de persze fennállhat ez a veszély, főleg a fiataloknál, az intravénás droghasználtnál és a tetoválások készítésénél, ezért fontos a rendszeres tanácsadás, és hogy rábírájk a fogvatartottakat a rendszeres szűrésre. „Nyugat-Európában, elsősorban Spanyolországban, Portugáliában és Olaszországban sok HIV-fertőzött van a büntetés-végrehajtási intézetekben, de emiatt nem alakítottak ki nekik külön körleteket. Nálunk a HIV-pozitív embereknek biztosított részlegben 25 hely van, és úgy tűnik, hogy ez a következő néhány esztendőben elég lesz.” Szlávik János hozzátette: a HIV-vírussal fertőzöttekkel való bánásmódról, és a betegség felismerésére a személyi állományt is fel kell készíteni. Emellett további – és nem csak a rácsok mögötti világra vonatkozó – elengedhetetlen tennivaló egy olyan országos kampány elindítása, amely felhívja a figyelmet a HIV-tesztek elvégzésének fontosságára, ahogy az a hepatitis C esetében is történt. „Sajnos, ezen a téren semmi sem történik” – szögezte le Szlávik János.

Szűrés a börtönökben

2007 júniusa és 2008 decembere között az Bv. Országos Parancsnokság koordinálásában, az ÁNTSZ, a Kábítószerügyi Koordinációs Bizottság és egy gyógyszergyártó cég támogatásával húsz bv. intézetben, előzetes felvilágosító programot követően 4412 önként jelentkező elítélt vérmintáját vizsgálták meg. A vizsgálat során a hepatitis B és hepatitis C, valamint a HIV-vírusok jelenlétét vizsgálták az önkéntesek vérében. A kapott eredmények azt mutatják, hogy a fertőzöttek aránya nemzetközi összehasonlításban jónak mondható. Magyarországon a többi vizsgált országhoz képest alacsony a büntetés-végrehajtási intézetekben élő elítéltek hepatitis és HIV-vírus fertőzöttsége, ugyanakkor a hepatitis C fertőzöttség az átlagos magyar népességhez képest kb. ötszörös. A program idén is folytatódik.

A vizsgálat jelentőségét az adja, hogy a fogvatartottakat nagyockázatú populációnak tartják minden vérről és szexuális úton terjedő fertőzésre, mert magasabb közöttük a sokszorososan tetováltak, az intravénás kábítószer-élvezők, a prostituáltak, és más, különösen veszélyeztetettek aránya.

Felhívás!

A Börtönújság szerkesztősége várja az Önök írásait – verseit, novelláit – és egyéb alkotásait, melyeket örömmel teszünk közzé lapunkban.

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának lapja

Felelős kiadó: **Dr. Kökényesi Antal** bv. altábornagy, országos parancsnok • Főszerkesztő: **Szalai Tímea**

Felelős szerkesztő: **Mészáros Zita**, PResolver Communications • Fotó: **Apró Andrea és archív**

A szerkesztőség elérhetőségei

Cím: **BVOP Sajtó Iroda**, 1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.

Telefon: **+36/1/301-8424, -25**, Email: **sajto@bv.gov.hu**, Nyomdai előkészítés: **Vividfour**

Nyomda: **Duna-Mix Kft.**, 2600 Vác, Barabás M. u. 1.

Overdose: gyorsaság túladagolva

Mikóczy Zoltán szó szerint jó lóra tett, amikor 2006-ban, a híres newmarketi árverésen mindössze háromezer euróért megvásárolt egy akkor még nevesincs csikót, mert Overdose azóta nem akadt legyőzőre. Áprilisban a Kincsem Parkban nyerte tizenkettedik versenyét, itthoni futása igazi örömnöve volt. Sztár lett, neve bejárta a világsajtót. Idén a legnagyobb versenyeken tarolhatott volna, de egy betegség közbeszólt.

Overdose, magyarul túladagolás. A pej mén nevét Mikóczy kisebbik lányától kapta. Találó a név: az angol telivérnél a gyorsaság lett túladagolva.

Mikóczy Zoltán 47 éves üzletember, felvidéki magyar. Már gyermekkorában lovagolt, így nem csoda, hogy később futtatott is lovakat. 2005 óta Alagon működteti magyar versenyistállóját.

Azóta dolgozik együtt Ribárszki Sándorral, Overdose gondos trénerével és Budinszki Barbara tréninglovassal.

Dózi 2007 óta indul Európa különböző versenyein, köztük a rangos római, párizsi és baden-badeni galoppokon, és eddig minden versenyét megnyerte. A baden-badeni futásáról így lelkesedett a *Sport Welt*

Mikóczy Zoltán álma valóra vált: ha Overdose nyer, a magyar himnusz hangzik fel Pozsonyban, Párizsban, Budapesten és bárhol a világon. De hogy lehet az, hogy a ló angol, a tulajdonosa szlovák állampolgár, a felcsendülő himnusz pedig magyar? Úgy, hogy a lóspartban az határozza meg a nemzetiséget, hogy hol idomítják a lovat, Dózi pedig Alagon él és edz.

című német szaklap: „Újabb Kincsem született, egy másik bolygóról érkezett telivér. Ez a magyar csodaló elkápráztatta Baden-Badent is”. 2008-ban már ő vezette a hároméves sprinterek világranglistáját. Rég nem látott ilyet a Kincsem Park: 2009 áprilisában húszezer ember izgult a lelátókon, milliók a képernyő előtt, várva Overdose tizenkettedik győztes versenyét. Annál is inkább, mert jelentkezett *Christophe Soumillon*, az arab milliárdos *Aga Khan* sztársokéja, hogy ő szeretné Budapesten lovagolni Dózit. Végül fantasztikus pályacsúccsal, fölényesen nyerték a versenyt, pedig Overdose futás közben elhagyta egyik patkóját is. Tizenkettedszer itthon játszották a magyar himnusz Dózinak, de az egész világ figyelt rá. A verseny másnapján megtörtént az újabb csoda: a *The New York Times* címlapon hozta Overdose fotóját és történetét: „Azzal párhuzamosan, hogy errefelé

egyre rosszabbra fordult a helyzet, a négyéves Overdose ugyanúgy a reménység jelképévé vált, mint *Seabiscuit* a nagy válság idején Amerikában. Úgy tűnik, öntudatra ébreszti az alulértékelt és alábecsült

Sztárallűrök

Ribárszki szerint Dózi szenvedélye a sebesség.

Akkor nyugodt, ha óránként 130 kilométerrel szállítják, menetiránnyal szemben. Mikóczy Zoltántól azt is tudjuk, hogy mint egy igazi sztár, kedveli, ha fotózzák, szereti a figyelmet, pózol, teszi-veszi magát a kamerának. A versenyek előtt nehéz vele bírni, alig várja, hogy nekiiramodhasson, győzelemre született telivér.

magyarokat” ...„Ennek a lónak küldetése van itt, Magyarországon” – mondta Mikóczy Zoltán, Overdose tulajdonosa. A telivér az *International Herald Tribune* címlapján is szerepelt, a világ legrangosabb szaklapja, az angol *Racing Post* pedig azt kérdezte az első oldalán: „Overdose, a magyar sztár lesz-e az év sprinter bajnoka?”

Úgy tűnt, hogy ebben az évben semmi nem állíthatja meg az alagi csapatot, Overdose idén nyáron többek között a *Royal Ascot Derbyre* készült. A *Racing Post* közzétette az ascoti versenyek oddsait, mely szerint mindkét versenyen Overdose a legnagyobb esélyes – győzelmére a legkevesebb oddsot adták a fogadóirodák.

Aztán jöttek a rossz hírek. Dózi bal első lábán a budapesti versenyt követően észlelték a sérülést. Onnan eltávolították a tályogot, de jobb első lábán idült patairha-gyulladás keletkezett, ami akár pályafutásának a végét is jelenthette volna. A nyári versenyeken már biztos, hogy nem indul, de szerencsére a patacsonton nincs maradandó elváltozás, így a gondos és szakszerű kezelésnek köszönhetően remény van a teljes gyógyulásra. Dózi néhányszor már körbesétálhatott az alagi hársfák alatt is. Reméljük, az őszi versenyek újra Overdose nevével és a magyar himnuszról lesznek hangosak.

Dózi napirendje

Hatkor kel, reggelire zabot és szénát kap, majd a karámoltatás után trappol és vágtazik. Hogy mikor legyen a karámoltatás, és mikor dolgozik, arról Ribárszki Sándor dönt. Ebédre zabot eszik táplálék-kiegészítővel és vitaminokkal. Ebéd után jön a csendespihenő a boxban, aztán karámoltatás, vagy a munka. A vacsora este hatkor zab, valamint fél-fél kiló alma és répa. Aztán jön a pihenés - sok ló alszik állva, de Dózi szeret leheveredni. Napi adagja 15 liter folyadék és kb. 7 kiló zab. Tartása százezer forintba kerül havonta.

A *PannoniaOverdose.hu* oldal alapján szerkesztette Mészáros Zita

Nádasország üzenete

A Heim Pál Gyermekkórház udvarán rendezett gyermeknap ünnepségen *Lang Györgyi* énekesnő és *Bognár Éva* rádiós szerkesztő olvasta fel a kicsiknek a *Nádasország* című mesét, melynek története azért is érdekes, mert a Budapesti Fegyház és Börtönben büntetését töltő egyik fogvatartott írta és illusztrálta. Emellett cd hanghordozóra is rámondta, hogy később minél többen hallhassák. A szerző nem volt jelen a vidám rendezvényen, egyik társa, *B. M.* adta át a kis betegeknek szóló üzenetét. Ezt követően a Gyűjtő néhány munkatársa és a fogvatartott megajándékozta a gyerekeket.

A gyerekek érdeklődve hallgatták a mesét, de azért figyelmük néha elkalandozott, újra és újra szemügre vették az asztalra tett szatyrokat. Még nem tudták, hogy olyan játékok és ajándéktárgyak lapulnak bennük, melyeket a Budapesti Fegyház és Börtön dolgozói gyűjtöttek össze számukra. Mint *Széles Gábor*

parancsnokhelyettestől megtudtuk, a személyi állomány szívesen tett eleget a kérésnek, és elhozták hazulról azokat a játékokat vagy könyveket, melyekről a gyerekek lemondtak a beteg gyerekek javára. Az egyik fogvatartottak alkotta szakkör pedig *Walt Disney* mesefigurákat ábrázoló cérnaképeket készített a kórházi ünnepség alkalmából.

- Az egyik társamnak ebben a kórházban kezelték a gyerekét, tőle származott az ötlet, hogy az általa írt mesével és néhány szerény ajándékkal lepjük meg a kicsiket - mondta el lapunknak a fogvatartott fiatal ember, aki már az elején hangsúlyozta, hogy nemcsak saját maga, hanem társai nevében is beszél. - Szeretettel készítettük el a meglepetéseinket, bízunk benne, hogy sikerül örömet szerezni és átmenetileg elfeledtetni mindenkivel a betegségét. A munkában öten vettünk

részt, közben sokat beszélgettünk saját gyermekkori élményeinkről vagy a családukról. Miután visszavittek a börtönbe, részletesen be kell majd számolnom arról, ami itt történt. Ez nem

esik nehezemre, hiszen nagyon jóleső érzés volt nevetni és mosolyogni látni a gyerekeket. Nekem nincs gyerekeim, néhány hónappal a születése előtt elveszítettük őt. Szeretnék apa lenni, majd ha egyszer kiszabadulok. Biztos vagyok abban is, hogy szabadulásom után, sokkal jobban megbecsülöm azokat az apró hétköznapi csodákat, amiket mások talán észre sem vesznek. Olyasmire gondolok, mint egy kézfogás, egy közös játék, vagy együtt megeszünk egy-egy tölcser fagylatot. Ezeket a pillanatokot igazán azok értékelik, akik valamilyen oknál fogva meg vannak fosztva tőlük. Ennek a mai napnak számunkra is volt üzenete, mégpedig az, hogy van visszaút a társadalomba, ahol majd jóvátehetjük, amit elrontottunk. Semmiképpen sem szabad azt az életet folytatni, amely miatt börtönbe jutottunk. Ehhez az elhatározáshoz adott erőt ez a gyermeknap szereplés, mely előtt bevallom, nagyon izgultam, mert nem tudtam, hogyan fogad majd a közönség. Úgy hallottam, hogy a gyerekek előtt néha még a hivatásos színészeknek is nehezebb fellépniük, de szerencsére azonnal megértették érzésünk célját, és szeretettel hallgatták *Nádasország* üzenetét.

A beszélgetés végén egy kisfiú jelent meg mellettünk, mosolyogva nyújtotta a halacs-kát ábrázoló cérnaképet a fiatal embernek, hogy dedikálja. Azután szaladt vissza a többiek közé, hogy tovább nézze a műsort, mert még hátravolt a Bohócdoktorok fellépése, a hastánc és kutyakiképző iskola bemutatója.

Borbély László

Gyermeknap a Reménysugár Gyermekotthonban

A Balassagyarmati Fegyház Börtön elítélte júniusban ismét megörvendezették a Reménysugár Gyermekotthon kis lakóit. Az összejövetel keretében átadták az étkezdében készített mesefalat, amit *Barkóczy Róbert* fogvatartott festett. A rendezvényen a fogyatékkal élő gyermekek vidám dalokkal, versekkel, az otthon vezetése bográcsos paprikás krumplival köszönték meg az ajándékot. A két intézet közötti együttműködés nem új keletű, néhány hónappal ezelőtt a rabok saját elhatározásukból 105 ezer forintot gyűjtöttek össze a gyermekotthon javára, melyből már el is készült egy nagy hinta a beteg gyermekek legnagyobb örömére.

Focimeccs Sopronkőhidán

Élvonalbeli focistákkal mérkőzött a sopronkőhidai fegyház válogatottja. A kétszer húszperces meccsen játszott többek között *Ferencki István*, *Czvitkovics Péter* és az *Anderlecht* középhátvédje, *Juhász Roland* is. A meccset *Oross Márton* futballista szervezte, hogy örömet szerezzen barátjának és volt csapattársának, *Sütöri Péternek*. *Sütöri*, a Győr korábbi NB I-es focistája évek óta Sopronkőhida „lakója”, így a meccsen mindkét csapatot erősítette. *Oross Márton* rendszeresen tartja a kapcsolatot korábbi csatártársával. Mint mondja: „Alig várom, hogy szabad legyen, és minden nap együtt játszhatunk.” A Fradiban idén 36 gólt rúgó *Ferencki* vezényletével végül 9:7-re nyert a vendégcsapat. *Juhász Roland* szerint „elég nehéz meccset játszottunk, látszik, hogy ellenfelünknel több, korábbi igazolt focista is szerepelt, remélem, élménnyel gazdagodtak a nézők” – amelyet a sopronkőhidai elítéltekből álló kétszáz fős nézősereg alkotott.

Ibolya Tökölön

Fülledt, júniusi napon tartunk Csepel-szigetre, a tököli Fiatalkorúak Büntetés-végrehajtási Intézetébe. Forró szél csap az utazó arcába, enyhülés csak árnyékban, fák alatt vagy épület hűvösében; a táj, a szikkadt, száraz föld körben mindenhol esőre vágyik. Régóta várt előadásra vagyunk hivatalosak.

A tököli fiatalkorúak, köztük ismerősök, barátok különösen, de a személyzet is *Oláh Ibolyát* várja. Fellépni jön Tökölre, kész műsorral, de ismerősöket látni, velük beszélgetni is. A program valójában a kellemes és a hasznos összekapcsolódásából született meg. Ibolya ugyanis nem egyedül jön, hanem *Anyácskával*, aki rajta kívül még sokak gyámja is itt, Tökölön. *Illésné Ancsán Aranka*, vagy, ahogy egy egész ország ismeri, Anyácska, rendszeresen jár be munkatársaival a fiatalkorúakhoz, az ő „fiaihoz”. S innen származott az ötlet, jöjjön egyszer vele Ibolya is,

énekelni, fellépni a fiúk előtt, és beszélgetni az itt elhelyezett fiatalkorú fogvatartottakkal.

- Kellenek a jó programok, mint egy falat kenyér – mondja *Tóth Tamás* bv. ezredes, a tököli Fiatalkorúak Büntetés-végrehajtási Intézetének igazgatója erről a mai előadásról szólva. – Kétszázötven-háromszáz fiatalkorú fogvatartottunk van, s velük érdekes módon több a baj, mint a felnőttekkel. Valós programokat kell szervezni az itt lévőknek. Minél több a program, annál kevesebb a gond. De éppen ezért fel is pezsdült most az élet nálunk – folytatja az igazgató. Van sport-, irodalom- és színjátszó szakkörünk is. Nemrég mutatták be nagy sikerrel a színjátszók a *Lúdas Matyit*, és már folynak egy musical próbái is. A focistáinknál nemrég jártak a ferencvárosi *Simon Alapítvány* tagjai, mi több, a tököli fiúk döntősek lettek a Fiatalkorú Fogvatartottak Labdarúgó Bajnokságán. A zenei szakkörünk szintén nemrég indult, most toborozzák a zenészeket. A dobos, a basszusgitáros, és egy fuvolás már meg is van. Többet nem is nagyon tudunk beszélgetni az ezredes úrral, mert a vendégek érkezését jelentik.

Anyácskával érkezik

A kaputól kis csoport sétál lassan befelé a délutáni hőségben, szinte védelmezően mennek egy alacsony, vékony lány mellett, aki sosem távolodik messzebbre a csoporttól, különösen pedig egy megfontoltan lépdelő asszonytól. Ő Anyácska, akit egy ország ismer ezen a néven. Az alfa és az omega Oláh Ibolya és még nagyon sokak számára. Biztos pont, egy mosoly, bátorító szó, vagy egy néma ölelés, oldott pillanat. Ám korholni is képes, ha azt kell. Egy-egy ritka szavával nyugtat, okít, nevel. Ez a törékeny, tétova mosolyú asszony olyan könnyedén hordoz a hátán emberi sorsokat, amihez másoknak talán több élet is kevés lenne. A tiszadobi gyermekotthon vezetője, immár húsznál is több éve. Sokaknak Anyácska, négy gyermeknek – saját gyermekeinek – viszont anyja.

- Hogy élük meg mindezt a saját gyerekei? – szökik akaratlanul is a kérdés a számra.

- Ebbe nőttek bele, megszokták – felel mosolyogva. – Van egy fiú itt, aki növendék, van egy utógondozott, aki a büntetése letelte után hazajön Tiszadobra – folytatja, mikor a látogatásáról kérdezem. – Sokaknak én vagyok a gyámja, segítséget kérnek, beszámolnak a dolgaikról.

Ibolya mázlistának tartja magát

Az alacsony, vékony vendég Oláh Ibolya. Fekete, törékeny lány, fekete cipőben, fekete nadrágban, fekete ingben. Lassan, tétovázva, hallgatósan poroszkál Anyácska mellett. Nagy, fekete szemüveg mögé bújlik. A fellépés előtt a könyvtárba menekülünk a hőség elől, leülünk beszélgetni, Ibolya, Anyácska vigyázón, s én. Nem tudom, hogyan vágjak bele. Azt szeretném megtudni, hol van az a pont az ő életében, ahol a sorsa elvált attól az ívtől, amelyet a legtöbb sors- és nevelőotthonbeli társának az élete írt le. Hol a fordulópont? Mi az oka annak, hogy most így beszélgethetünk?

- Mi az oka? Mázlista vagyok! Az az oka! A Jóisten adott tehetséget,

segítséget! – válaszol élénken, magabiztosan, ellentmondást nem tűrő hangon. – Takarítónő lettem volna, ha nem indulok be. Nagyon jó takarítónő voltam, bizony – mondja, közben incselkedve néz a szemembe, aztán oldalvást sandít ki Anyácskára.

„Tiszadob a legjobb hely”

Kilencvenöt augusztusában kerültem Dobra. Láttam, hogy gitár volt a fiúk kezében, sokan zenéltek, énekelgettek. Láttam, éreztem, jó helyre kerültem. Aztán én is énekelgettem. Aztán utazgatni kezdtünk az országban, cigánydalokat adtunk elő, de játszottunk popzenét is. Jártuk az országot, mentünk mindenfelé - meséli egy levegővel, aztán elhallgat és mélyen elgondolkodik.

– Dob a legjobb hely. Gyönyörű a környezet – folytatja Ibolya szenvedéllyel. Dob, értsd, mint Tiszadob. – Tetszett, hogy másképp kezelnek. Tizenhárom évesen kerültem oda. Addig tizenhárom helyen voltam, meg kétszer nevelőszülőknél is, de nem emlékszem rájuk. Egyikőjükre sem. Az anyám fiatalon szült meg, tizennyolc éves gyereklány volt. Ment, járta velem a világot, próbált megoldást keresni, találni a gondjaira, az életére. De utoljára még megettetett, mielőtt beadott volna az otthonba! – kiáltja dacosan az arcomba, látom, nagyon régi, mély sebeket tép fel a jelenet. – Emlékszem, műbőr csizma volt ekkor rajtam, meg ruha, mert valami meleg helyre akart tenni az anyám. Jót akart. Nem ítélem el. Amikor akarok, találkozom vele – teszi még gyorsan hozzá, és többet nem szeretne beszélni erről a témáról.

– Zeneileg mindenevő vagyok – vall később. – Kis időbe azért beletelt, míg rájöttem, mit képviselek – mondja aztán.

– Miért, mit képviselsz? – kérdelem mohón.

Felnevet, hogy jól megtréfálta a firkászt, rám pillant megint sajátos incselkedő módján, úgy válaszol:

– Mindent képviselek.

Kielvezi a győzelmet, aztán hozzáteszi: – Az egyszerű hangszerelést szeretem. A letisztultat. Cselló, zongora, az ilyen lírai dolgokat. De az ilyen „add a kezéd, szeretlek”-szerű cukros, habos dolgokat nem szeretem.

– A *Magyarország* című dal nem ilyen?

– Nem. A *Magyarország* szebb, mint a *Himnusz* – feleli dacosan. – A *Himnusz* olyan szomorú. A focinál is, amikor szól a *Himnusz*, csak állnak ott a fiúk. A sportrendezvényekre lelkesítő dalokat kellene szerezni!

– Írassunk akkor egy magyar himnuszt külön focimeccseknek – indítványozom hamarjában, de Ibolya már máshol tart. – És a klasszikus zene? *Bach, Beethoven, Mozart?* – próbálkozom inkább mással.

– A klasszikus zenén csak aludni lehet – mondja lemondóan. – Tankcsapda. Az jó. Bejön? – kérdi hirtelen, újra szemembe néz tréfás-pimaszul, arcomat fürkészi. – Ütős – válaszolom. – Őszinte – kontráz kihívóan.

– Van kedvenc íród vagy költőd? – terelném más vizekre a szót.

– *Ady* és *Radnóti* – vágja rá azonnal, aztán gyorsan folytatja: – *Ady* a leghelyesebb férfi!

– Férfiszepepe? Vagy mert jóképű? – kérdeztem Ibolyától.

– Nem, azért mert mindent kipróbált. Különbön ronda – vágja oda gyorsan, aztán feláll, mintegy jelezve, vége a beszélgetésünknek.

A koncert

A tököli bv. intézet foci pályáján nyolcvannál is több, világoszöld színű fogvatartotti egyenöltözötű fiatal srác várja már Oláh Ibolyát.

– Zavarban vagyok – vallja be már a színpadon Ibolya a közönségének, s teljes joggal, hiszen első alkalommal koncertezik börtönben. Talán ezért, vagy a technika rakoncátlanok, de kétszer is elkezdődik az előadás. – Na, most jön az igazi – kiáltja végül boldogan, s csukott szemmel énekelni kezd. Mély, bűgő, meleg hangon dalol, elringatja hallgatóságát. Sokatmondó című dalok követik egymást, hol lassabb, hol pörgősebb ritmusúak, különösen áruklódó *A hiba bennem van* című szám. *Papa, ha félsz, csukd be az ajtót,*

Eddig jó voltál – pimasz, karcos hangú fiatal vadmacska énekel, *Lélek katonái*. A marcona fiatal férfiak átengedik magukat ennek a törékeny lány hol erőteljes, hol pedig szuggesztív énekhangjának. A számok közt lazításként, hol le- és bevezetésként kedves tréfás köztéték, Ibolya párbeszédet folytat közönségével, játékosan perel, incselkedik velük. A közönséggel, akiktől az ominózus *Magyarország* című dallal búcsúzik. Nem is nagyon tehetne másként, hiszen hallgatósága szinte egy emberként ezt követeli tőle.

Ahogy az utolsó akkordok is elültek, furcsa, álomszerű csendet érez. Ibolya napszemüvegének két fekete lencséjében egy villanásnyi időre a fogvatartottak egy csoportja tükröződik. A foncsoron kívülről fiatal férfiak mosolyognak, és szorongatják kezükben az Ibolya által dedikált papírdarabokat. Állni látszik az idő, majd kis zökkenéssel útjára indul újra.

Kósa Márton

Jogi kérdezz-felelek

Mikor fogok szabadulni?

Két eset lehetséges:

Amennyiben a büntetés-végrehajtási (bv.) bíró nem engedélyezett feltételes szabadságra bocsátást – vagyis az elítélt a szabadságvesztés teljes idejét kitöltötte, akkor a kiszabott büntetés utolsó napján szabadon kell bocsátani.

Ha az elítélt a bv. bírótól megkapja a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményét, akkor fegyházban a kiszabott büntetés 4/5 részét, börtönben a 3/4 részét, fogházban a 2/3-át kell leülnie úgy, hogy magatartása kifogástalan, és a bv. bíró előtt vállalja, hogy a jövőben nem követ el újabb bűncselekményt. Itt szükséges megjegyezni, hogy „felezés” a bv.-ben nincs! Ha az ítéletben nem szerepel, hogy a szabadságvesztés felének letöltése után kaphat feltételest, az a büntetés végrehajtása alatt már nem pótolható! Ilyen kedvezményt azonban csak 3 évnél nem súlyosabb szabadságvesztés esetén adhatnak, de csak akkor, ha különös méltánylást érdemlő eset áll fenn, például súlyos betegség.

Fontos tudni azt, hogy a „kifogástalan” magatartás a szabadságvesztés teljes idejére vonatkozik, tehát az előzetes letartóztatásra is, hiszen azt az ítéletet hozó bíróság beszámítja a kiszabott szabadságvesztésbe. Előzetesben kapott fegyelmi büntetés már kizáró ok lehet!

Ha tragédia történik a családdal a fogvatartásom ideje alatt, mit tehetek?

Különös méltánylást érdemlő esetben – például súlyos közlekedési baleset éri valamelyik családtagot és életveszélyes állapotban az intenzíven van, vagy súlyos beteg közeli hozzátartozója kórházban van stb. – akkor kérelmi lapon félbeszakítást kérhet a bv. intézet parancsnokától, de kérelmét igazolnia kell – például kórházi igazolással –, amit ellenőriznek. Ha a kérelem az igazságnak megfelel, akkor a fél-

beszakítást engedélyezheti a parancsnok, maximum 10 napra. (Nem kötelező!) Ha engedélyezik, akkor a kint töltött idő nem számít bele a büntetésbe, tehát az idő akkor „ketyeg” újra, ha az elítélt rendben visszatért a félbeszakításról.

Akinek félbeszakítják büntetését, eltávozhat tartózkodási helyére, de 5 nap után jelentkeznie kell az illetékes rendőrkapitányságon, valamint köteles visszatérni, ha letelt az engedélyezett idő. Távolléte alatt még szabálysértést sem követhet el, különben megszüntetik a félbeszakítást.

Mit tegyek, ha temetésre szeretnék menni?

Az elítélt meglátogathatja súlyos beteg hozzátartozóját, valamint részt vehet a hozzátartozója temetésén, amennyiben ezt kérelmezi, és az intézet parancsnoka engedélyezi. Ő dönt arról is, hogy felügyelettel vagy anélkül történik-e a látogatás, vagy a temetésen való részvétel, továbbá elrendelheti bilincs használatát. Az elítélt a látogatás vagy a temetés miatt a bv. intézetet legfeljebb az eltávozás napját követő második nap végéig hagyhatja el.

A parancsnoknak joga van azonban arra, hogy megtagadja a látogatás, illetőleg a temetésen való részvétel engedélyezését, ha azt indokoltnak látja.

Kérhetem, hogy fegyház helyett börtönben vagy börtön helyett fogházban töltsöm le a büntetésemet?

Ha az elítélt viselkedése a büntetés végrehajtása alatt kifogástalan, azaz nincs fegyelmi büntetése, ellenben többször kapott jutalmat, továbbá betartja az előírásokat, végrehajtja az utasításokat és tiszteletudó, akkor az elítélt, a védő és a bv. intézet kérelmére a bv. bíró dönthet úgy (de nem kötelező!), hogy a büntetés hátralévő részét eggyel enyhébb fokozatban kell végrehajtani. Ilyen esetben a fegyházban börtönben, a börtönös pedig fogházban töltheti a hátralévő időt.

Fontos tudni, hogy a fordítottja is igaz!

Ha az elítélt a büntetés-végrehajtás rendjét ismételtelen és súlyosan megzavarja – például többször megtagadja az utasítást, ellenszegül, bűncselekményt követ el, tiszteletlen stb. –, akkor a bv. bíró elrendelheti, hogy a büntetés hátralévő részét eggyel szigorúbb fokozatban hajtsák végre. Így lehet a kiszabott fogházból börtön, börtönből pedig fegyház.

Érdemes elgondolkodni azon is, hogy hiába engedélyeztek enyhébb fokozatot, az bármikor visszavonható, ha az elítélt magatartása rossz irányba változik. Ilyen esetben az intézet kezdeményezésére a bv. bíró hatályon kívül helyezi az enyhébb fokozatot.

(Sorozatunkat a következő számban folytatjuk.)

Költségcsökkentés a börtönökben is

A gazdasági válság és az államháztartás nehéz helyzete mindenkit gazdálkodásának átgondolására ösztönöz. Ebben az évben a büntetés-végrehajtási szervezetnek is csökkentek a költségvetési forrásai, így szervezetünknek is kötelessége volt megvizsgálni a költségcsökkentés racionális lehetőségeit – tájékoztatta lapunkat Csóti András, az országos parancsnok stratégiai és koordinációs helyettese. A költségvetési lehetőségek szükségszerűen érintik a bv. intézetek működését is. A biztonsági, a humanitárius és a hatékonysági szempontokat egyaránt figyelembe véve elkészült tanulmány alapján végül megszületett a döntés a Fővárosi Bv. Intézet Gyorskocsi utcai objektumának ideiglenes bezárásáról. Az épületet kiürítettük, a mintegy 220 fogvatartott elsősorban a Fővárosi Bv. Intézetben és a Budapesti Fegyház és Börtönben került elhelyezésre.

Megbántuk, jóvátennénk

Az ország több büntetés-végrehajtási intézetében sikeresen zajlanak a társadalmi jóvátételi programok. A győri börtön „Megbántam, jóvátenném” projektjében hat fogvatartott végzett önkéntes társadalmi munkát a győri állatkertben. „Mi bent megváltoztunk, jó lenne, ha az emberek véleménye is változna. Itt így mégis látják, van bennünk tenni akarás, látják, hogy akarunk, tudunk is dolgozni.” – mondta egyikük. A győri intézet tervezi a program folytatását.

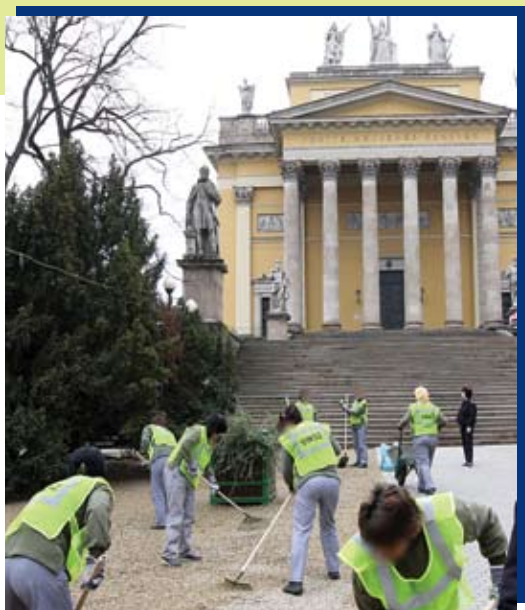

Megújult a Hősök temetője Sátoraljaújhelyen

A katonai temetőben több mint 1500, különböző nemzetiségű katona alusza örök álmát. Az elhagyott sírokat – a város közintézményeinek és civil szervezetinek az összefogásával – szintén elítéltek hozták rendbe. A program keretében tizenötven vehették át az OKJ-s képesítést adó parkgondozó bizonyítványt is.

Megszépült a Palóc liget

A Balassagyarmati Fegyház és Börtön egy nyertes pályázat (OBMB) révén a Palóc liget természeti környezetét állította helyre. Az elítéltek munkája által megszépült terület közepén elhelyezkedő Palóc Múzeum meglátogatására lehetőséget kapott az intézet pályázati tevékenységében aktívan közreműködő hat fogvatartott is.

Egerben is mindenki nyertes volt

Lezárult a *Börtön a városért* program nagy sikereket hozó első éve. Az elítélt nők felszámoltak illegális személtlerakót, takarítottak az Érsek-kertben, a Szépasszony-völgyben, a Petőfi és az Eszterházy téren, de a téli hó eltakarításból is kivették a részüket.

A projekthez kapcsolódott az Országos Bűnmegelőzési Bizottság *Visszaülleszkedés új eséllyel* elnevezésű pályázata, így a takarítás parkgondozói képzéssel, közterületek parkosításával, önismereti tréninggel és játszótérek felújítással bővült. A program statisztikája: 45 fogvatartott, több mint ezer munkaóra a városért, 20000 kg összegyűjtött hulladék, 1000 tő árvácscsa, 80 elültetett facsemete, 4 megszépült játszótér, 20 OKJ-s szakképesítés 4,64-es vizsgátlaggal.

Alkotás a rácsok mögött

Kereten kívül címmel nyílt kiállítás május 12-én, a Csillagbörtön elítélteinek festményeiből és grafikáiból Szegeden, az IH Rendezvényközpontban. A képek a Csongrád Megyei Igazságügyi Hivatal, valamint a Szegedi Fegyház és Börtön pályázati felhívására készültek. Az ötlet *Éles Éva* klinikai szakpszichológustól és *Pintér Tibor* pártfogó felügyelőtől származik. A kiírásban szerepelt, hogy az alkotások tükrözzék a börtönéletet, a szabadság hiányát, a kitaszítottság érzését, a zárka világát. Az alkotóknak önarcképet és egy bemutatkozó írást is kellett készíteniük. Március 15-éig kilenc fogvatartott nevezett a pályázatra a Csillagból, a képeket *Szekeres Ferenc* grafikus, *Rudisch Tibor* klinikai szakpszichológus és *Galkó Bence* színművész értékelt.

A zsűri ötven alkotást választott ki a kiállításra. A képeket az intézet műhelyének dolgozói és egy alkotó elítélt keretezték, az üveget a *Szilánk Zrt.* adta ajándékba az intézetnek. A tárlatot a szegedi IH Rendezvényközpontban *dr. Hatvani Erzsébet*, az Igazságügyi Hivatal főigazgatója és *dr. Huszár László* dandártábornok nyitotta meg, az alkotókról és képeikről *Éles Éva* bv. alezredes, klinikai szakpszichológus beszélt.

A pályázat díjait *dr. Kiszely Pál* intézetparancsnok adta át a Szegedi Fegyház és Börtönben. Első helyezett *Pécz Zoltán* elítélt, második *Zhao Jing Zhe*, harmadik *Bujdosó Balázs* és egy nevét nem vállaló fogvatartott. Az első helyezett húszezer, a második tizenötezer, a harmadik helyezettek tíz-tíz ezer forint jutalmat, a pályázaton szereplő elítéltek képzőművészeti albumot kaptak.

Bozó Bea

Dankó Pista fesztivál: Szent Gellért és Rejtő Jenő a Csillagban

Szent Gellért életéről mutattak be előadást a Szegedi Fegyház és Börtön elítélteiei. A darabot rendező *Juhász Tibor* börtönlelkész megnyitó beszédében elmondta, hogy az ősbemutató Szent Gellértnek, a Szeged-Csanádi egyházmegye fővédőszentjének, és az ezer éves pécsi egyházmegye patrónusának, *Szent Mórnak* állít emléket.

A színdarab a velencei származású férfiról szól, aki gyermekkorában megmenekült a halál torkából, és a Szentföld felé vette útját, de az isteni gondviselés csak a horvát partokig engedte. Innen István király udvarába került, ahol a pogányok megtérítése volt a feladata. István pogány ellenfele, Vata elfogja és halálra ítéli: egy kordéra kötve taszítják le a Kelen-, ma Gellért-hegy oldaláról. Még haldoklása közben is Istent dicsóítja, így nyerte el Gellért a vértanúságot. A Szegedi Fegyház és Börtönben a Katolikus Kör két éve mutat be

egyházi témájú előadásokat, mindegyik darabot elítélt írta. A mostani előadásra január óta készülődnek a fogvatartottak. Szeged város is segíti a munkát, a jelmezeket a Szegedi Nemzeti Színháztól kapták kölcsön a szereplők. Karácsonyra újabb bemutatóval készülnek.

Rejtő darab is színpadon

A forró nyárra habkönnyű darabot próbál a Pannon Oktatási Központ irodalmi színpada a Szegedi Fegyház és Börtön kultúrházában.

Rejtő Jenő Alteredgő című komédiájának alaptörténete egy képzelet ország száműzött uralkodójának helyetteséről, egy pipogya fráteréről szól. Az alaptörténetből vicces szituációk sokasága keveredik a színpadon, amelyet nyolc elítélt szereplő játszik.

Szegeden a fogvatartottak három éve adnak elő rendszeresen színjátékot társaiknak. *Bánfi Vida Adrienn*, a színjáték rendezője elmondta, hogy a mostani előadás jelmezeinek egy részét is maguk készítették, például a tábornoki váll-lapokat, a papírkoronát, különféle apró kellekeket. Tervezik, hogy a vígjátékot ősszel még egyszer bemutatták.

Bozó Bea

Börtönben a médiaválogatott

Nemhiába szurkoltak legalább háromszázan a júniusi focimeccsen, a Kozma utcai válogatott ismét, méghozzá 6:1-re legyőzte a hírességekből összeállt csapatot. *A Farkasházy Tivadar, Kefir, Müller Attila, Leo, Lui mágus, Palcsó Tamás, Földesi János, Dr. Borbély Zoltán, Hajnal Gábor* és *Csordás Tibor* alkotta csapat ismét kemény ellenfélre akadt a Budapesti Fegyház és Börtön fogvatartottjai személyében. Farkasházy Tivadar szerint a sztárválogatott nagyon „szép” gölt rúgott: megkönyörültek rajtunk és félpályáról fejeltek egy öngólt. A focimeccs után *Lui mágus* és *Sabrina*, a mulatós romazene csil-laga szórakoztatta a háromszáz fős szurkolótábor.

Bármilyen áron megvédem a családomat

Tünde 46 éves, nyolc év börtönbüntetést kapott 2007-ben, miután pisztollyal megsebesítette húsz évvel fiatalabb barátját, Pistát. A férfi korábban súlyosan bántalmazta őt, rákos édesanyját és terhes gyermekét is. A kalocsai női börtönben beszélgettünk vele.

Index: - Hogy jutott odáig, hogy fegyvert fogjon a barátjára?

M. Tünde: Járt hozzánk, és amikor beivott, mindig megütött. Magát sem kímélte. Darabolta magát késsel, elvettem a kést, felakasztotta magát, több ízben levágtam.

Miért nem hagyta ott?

Elküldtem, de hiába. Kibékültünk, összevesztünk, így ment ez pár hónapig. Amíg ezt csak velem csinálta, addig nem is volt probléma. De aztán édesanyját, aki sajnos májrákos, megütötte – együtt laktunk a fiammal, a lányommal, édesanyjammal és az unokámmal. Másnap megint visszajött és nagyon be volt izogotva. Mondtam neki, szépen kérlek, menj haza és józanodj ki. Erre, ahogy fogom a picit az egyik kezemmel, a másikat elkapta és hátracsavarta, a nyakamat szorongatni kezdte. Én meg erre elkaptam a nemiszervét, bocsánat, hogy így mondom, és belefejeltem a gyomrába. A lányom közénk lépett, aki akkor hat hónapos terhes volt a másik kisunokámmal.

Csitítani próbálta magukat?

Igen, de a Pista csak mondta a magáét. A fiam mellett állt, előtte lerakta a pici babát a szobában. Arra emlékszem, hogy a Pista kiabált a lányomnak, hogy jobban jár, ha arrébb megy, mert kirugdossa belőle a gyereket. Akkor már nem érdekelt, mi van. 1979-ben aputól kaptam egy pisztolyt. Erekyeként volt nálam, nem akartam használni. Meg akartam ijeszteni, azért vettem elő. Amikor megmozdult, lőttem. De nem rá, hanem mellé. Csak beledőlt a lövésbe. A mellkasán ment át a golyó, megakadt a csontban. Még elment motorozni, majd a kocsmába is, csak aztán esett össze, azt mondták, a részegsége miatt. Most él és virul. Én meg nyolc évet kaptam.

Mikor szabadul?

Ha megkapom a kedvezményemet, akkor 2012-ben, ha nem, akkor 2014-ben. Sok évet kaptam, de ha még egyszer meg kellene védenem az unokámat, még egyszer megtenném. Mondta az ügyész, hogy nem elég a hat év ahhoz, hogy engem megneveljenek. Igaza volt. Ha száz évet sóztak volna rám, akkor is megvédeném a családomat.

A tárgyaláson szó esett arról, hogy a barátja bántalmazta önt?

Benne van a jegyzőkönyvben, ahogy az is, hogy korábban kint jártak nálunk a rendőrök, mert bántott minket. Olyankor elvitték a sarokig, elengedték, aztán már jött is vissza, berúgta az ajtót.

Szerette Pistát?

Első időkben igen, de később már csak azt akartam, hogy menjen el.

Miért engedte magához és a családjához közel?

A férjemmel soha nem volt ilyen konfliktusom. Az egyikkel leéltem 15 évet, a másikkal 10-et. Nem ez a férfikép volt előttem.

A lövés estéjén nem hívták a rendőrt.

Akkor nem. Mondtam a lányomnak, hogy hívja a mentőket és kimenjen a házból. Aztán egy idő után gondoltam, elmegyek a rendőrségre. De addigra már ott voltak. Megálltam, nem akartam elbujni. Odajöttek, rávágtak a kocsi, a pisztolyt sem dobtam el, odaadtam.

Mit érzett a lövés után?

Azon gondolkoztam, hogy most fejbe löjöm-e magam, vagy mit csináljak. Arra gondoltam, hogy ha már a családomat védem, ne-hogy itt hagyjam őket. A börtönből még talán kiszabadulok, de ha engem temetnek el, akkor felesleges volt minden.

Írtam a köztársasági elnöknek, az Igazságügyi Minisztériumba is, amikor láttam a tévében, hogy egy 15 éves fiút leszúrt a nevelőapja és az anyja nem tudta megvédeni. Én, ha százezer évet kapok, ezt akkor sem hagynám. Sokat kell ülnöm, és a családom eléggé nehezen viseli. De legalább élnek. (Sír)

Hogy érezte a tárgyaláson, az eset mely elemein volt a hangsúly?

Azon, hogy mi lett volna, ha. Ha eltalálom olyan szervét, hogy meghal. Végül olyan ítéletet kaptam, mintha meghalt volna.

Az ügyvédjével elégedett volt?

Fizetett ügyvéd volt, de gazdasági ügyekre specializálódott. Azt mondták nekem, hogy az ügyvédnek már a nyomozati szakban át kellett volna változtatnia az emberölési kísérlet minősítést valami gyengébbre.

Mit szolt, amikor meghallotta az ítéletet?

Kérdeztem a bírót, hogy miért. Azt mondta, nem azért kapom, amit csináltam, hanem mert elharapóztak a löfegyveres visszaélések. Nekik muszáj példát statuálni. Kérdeztem tőle, mondja meg őszintén, ha ilyen helyzetben lenne, mit tenne. Az oroszlan is addig védi a kölykét, míg el nem pusztul. Azt mondta, törvények közé van szorítva a magyar állam.

Mik a tervei a börtön után?

Megyek az unokákhoz. A házat eladjuk, mert az előző férjemmel közös. Szeretnék elmenni onnan, mert félek, hogy újra odajön. És nem akarok még több konfliktust.

Volt, hogy ön is ütött?

Igen. És ha megnézem az unokáimat, akkor azt mondom, megérte. És a Pista is él. Különösebben nem lett baja, csak engem zártak el nyolc évre.

Ön szerint hogy lehetne ezeken a helyzeteken segíteni?

Tudom, hogy nem pisztollyal. Tudom, hogy hibáztam. De talán lenne olyan törvény, hogy ha valaki segítséget kér, akkor kapjon. Vagy jó lenne, ha azok a nők, akik megvédik a családjukat, nem volnának ennyire keményen elítélve.

Munka Vera (Az Index.hu-n megjelent interjú szerkesztett változata).

A cikk szerzője és a szerkesztőség várja azok jelentkezését, akik megosztanák az olvasókkal saját történetüket.

Sudoku

	3		2	9				
		1						
		2		6	4	3		8
1		3	9			2	7	
		8				1		
	9	4			1	5		3
2		6	5	1		8		
						6		
				7	2		3	

	1	4						
3			7					6
		2	8					1
		5	6	2			4	7
9	8			7	5	1		
6					8	9		
2					7			8
						5	6	

A Sudoku játékszabálya

Helyezze el az 1-től 9-ig terjedő számokat a 9x9-es felbontású, 81 négyzetből álló négyzetrácson úgy, hogy sem oszlopaiban sem sorokban nem szerepelhet ugyanaz a számjegy. A játéktér további 3x3-as mezőre van osztva, ahol szintén minden számjegy csak egyszer szerepelhet. (A játékot, amelyet Howard Garns amerikai matematikus talált ki 1979-ben, a XXI. század Rubik-kockájaként emlegetik.)

A börtönigazgató látogatókat vezet körbe a börtönben.

- Ebben a zárkában van a mi büszkeségünk, mutatja.
- Amikor legelőször került hozzánk rablásért, akkor még analfabéta volt, most meg már közokirat hamisításért ül.

Az oldal a rejtvenybirodalom.hu hozzájárulásával készült.

Viccek

Párbeszéd egy börtönben:

- Te miért ülsz?
- Találtam az utcán egy rendszám táblát, és hazavittem.
- Egy rendszám miatt elítéltek?
- Igen, mert rá volt szerelve egy BMW.

A börtönőr benyit a zárkába:

- Jöjjön beszélőre! - mondja az elítéltnak. - Az anyósa van itt.
- Mire a rab:
- Mondja, hogy házon kívül vagyok!

Egy jó módú, elegáns férfi sétálgat az utcán. Egyszer csak eléugrik egy hajléktalan egy fegyverrel a kezében.

- Drága uram! Segítsen! Tízezer forinttal megmentheti egy ártatlan ember életét!
- És ki az az ártatlan ember?
- Hogyhogy ki? Hát Ön!

Mi a foglalkozása? - ordít rá az újoncra az őrmester.

- Bakteriológus vagyok.
- Ne cifrázza nekem, mondja nyugodtan, hogy vasutas!

Doktor House				2.	PORTÉKÁKAT REKLÁMOZÓ RENDEZVÉNY	MENET-TÉRTI	AMMÓNÍUM VEGYJELE	TÖRÖK
Dr. Gregory House zord külseje és mogorva stílusa nem éppen bizalomgerjesztő. A külön orvos határozott elve így hangzik: a betegséget kell kezelni és nem a beteget, hiszen a betegeket csak arra "találták ki", hogy az orvosok munkáját nehezítsék.				OKÓRI URALKODÓ ALKOT IDŐJELE				
Az orvost alakító Hugh Laurie-t Golden Globe-díjjal jutalmazták. Milyen kategóriában?				VIZ. FORRÁS			HÖMÉR-SEKLET JELE	
Rowan Atkinson komédiasorozatában több szerepben is játszott. Mi ennek a sorozatnak a címe?				LATIN EREDETŰ NŐI NÉV			TALÁL	
A kérdések válaszai a rejtvény fősoraiban olvasható.								
KÖNYVTÁR RÉSZLEGE	1.	CSEH POLLTIKUS (RICHARD) (falbr) VONAL-KEZDET!	DIÁK					
			MÉG					
SZÉL-HÁRFYA			TAGADÁS				ÉNEKLŐ SZŐCSKA	
LÁNGOL ÉSZAK			SÓS-PÁLCIKA				... DASHEN, ETIÓP HEGY	
		REMEK TETT					NÉV. ROVIDEN	
		SZEMBEN					SZAKASZ	
LÉPDELŐ HUSÁNG				FOLYADÉKOT FELTÖRÖL				TURBÉKOLÓ MADÁR
BŐR VEGYJELE				MÁSHOVA PAKOL				
		SZENT-SZÉK						
		KÉPZŐ, A -VE PÁRJA						
ODA KÜLDET						A -VE PÁRJA		
						CSINOS		
DUPLÁN: ÉRTEL- METLEN BESZÉD			KIRÁLY SZÉKE				VÉGÉN ŪL!	
			ÜGY. DOLOG. LATINUL				TETEJÉRE, NÉPIES SZÓVAL	
SÁL- VÉGEKI		CHRIS ...: BRIT ÉNEKES. GITÁROS				BECÉZETT ERIKA		
AZON-KIVÜL		FEL MERŐI				ŪST RÉSZE		
						TAKTUS		
TAKAR- MÁNY JELZŐJE	Í					CSAPAT		